

Bijlagen **bij commentaar op evaluatie bestuurlijk stelsel**

15 januari 2021

- Bijlage 1: Observaties van Buurtorganisatie 1018 met betrekking tot de systematiek van het onderzoek en het toetsingskader**
- Bijlage 2: Vragenlijst bewoners**
- Bijlage 3: Vragenlijst professionals**
- Bijlage 4: Inspraak is te vaak een loos begrip
Voorbeelden van afgelopen jaren in gebied 1018**

Bijlage 1

Observaties van buurtorganisatie 1018 over de systematiek van het onderzoek en het toetsingskader

Observaties van Buurtorganisatie 1018 met betrekking tot de systematiek van het onderzoek en het toetsingskader

1. Systematiek en aanpak van het onderzoek

a de opdracht

Wat zijn de gedachten achter de evaluatie?

Wij verwijzen hier naar de opdrachtformulering zoals die in december 2019 is vastgesteld door de gemeenteraad.

Het eerst kernpunt was de opdracht: **BESCHRIJF** hoe het huidige bestuurlijk stelsel functioneert, waarbij er specifieke aandachtspunten werden genoemd, zoals:

- Onderzoek een aantal praktijkvoorbeelden.
- Schets een beeld van wat voor adviezen er zijn uitgebracht door de stadsdeelcommissies en wat daar vervolgens mee is gedaan.

(...)

- Hoe is tot nu toe de invloed van bewoners, ondernemers, organisaties en initiatiefnemers op beleid en besluitvorming?
- Bekendheid van de verschillende geledingen van het stelsel en ieders rol daarin bij bewoners en ondernemers en organisaties en de personen actief in de verschillende geledingen.

Het tweede punt was: **BEOORDEEL** hoe het huidige stelsel functioneert. Daaronder zestien aandachtspunten, gedachten als

- Hoe werkt het stelsel voor de Amsterdammers en voor de bestuurders, gekozenen en ambtenaren die in het systeem functioneren en voor bewonersinitiatieven?
- Wat werkt er wel wat werkt er niet?
- Wat merken de Amsterdammers, voelen zij zich vertegenwoordigd?
- Hoe tevreden zijn de verschillende lagen, werkt het stelsel effectief qua controle van de macht, etc.

Ook staat in de opdracht wie er bij het onderzoek betrokken moeten worden. Wat betreft de bewoners wordt gesteld:

De Amsterdammer

- Een representatie van de Amsterdammer (houd rekening met de mensen die je niet vanzelfsprekend hoort)
- Amsterdamse ondernemers (beperk je niet tot alleen de vertegenwoordigende partijen zoals ondernemersverenigingen)
- Jeugd/jongeren
- Amsterdammers zonder stem (ongedocumenteerden, daklozen)
- Burgerinitiatieven
- Niet gekozen onafhankelijken
- Buurtplatforms en bewonersorganisaties

b Wie zijn / en op welke manier / betrokken

Het onderzoeksrapport is tot stand gekomen op basis van ingevulde vragenlijsten, interviews en gesprekstafels met ‘professionals’ en met ‘bewoners’.

* **Professionals** (zoals ambtenaren, bestuurders, raadsleden, SDC-leden.)

Vragenlijst werd ingevuld door 538 professionals

80% ambtenaren (dus ongeveer 430),

10% leden van de SDC (ongeveer 54),

4% raadsleden (plm 24) en

3% leden van DB (ongeveer 16 – dus verreweg de meesten).

Interviews werden gehouden met 37 professionals. Onder hen:

burgemeester en 6 wethouders,

op 1 na alle leden van de DB van de stadsdelen (20)

27 leden (van stadsdeelcommissies).

En tenslotte: **in gesprekstafels** participeerden 23 ambtenaren.

* **Bewoners:**

De **vragenlijst** werd door een kleine 3000 personen ingevuld.

Van hen waren iets meer dan 50% boven de 55 jaar oud, en 70% boven de 45 jaar oud. Onder de 24 jaar was 1% van de ondervraagden (30 personen)

Er zijn 5 **gesprekstafels** (waarvan 3 digitaal) gehouden met in totaal **67 deelnemers**.

Er zijn geen gegevens over de karakteristieken van die deelnemers.

Twee bewoners hebben een **interview** gehad.

Terzijde: Deze twee personen zijn twee bestuursleden van BO1018. Wij hebben vanaf eind 2019 vele mails gestuurd aan veel mensen bij de gemeente die belast waren met het opzetten en uitwerken van deze evaluatie, en later ook naar het onderzoeksburo. De mails bleven in alle gevallen in eerste instantie onbeantwoord, en na (herhaald) rappel kregen meestal een zeer afhoudend antwoord. Uiteindelijk heeft eea dus toch in een interview geresulteerd. Al met al een ervaring die in sommige opzichten illustratief was voor de gang van zaken binnen de bestuurlijke praktijk.

De vraag is of de betrokken Amsterdammers inderdaad – zoals het rapport zelf zonder nadere onderbouwing aangeeft - representatief zijn voor de bevolking, ook in het licht van hetgeen hierover in de opdracht is meegegeven.

c opzet en systematiek van het onderzoek

De onderzoekers hebben de hele fase “BESCHRIJF” overgeslagen – in het hele onderzoek komt eigenlijk geen concreet voorbeeld voor. Er is niet precies gekeken hoe eea in de praktijk werkt, niet onderzocht wanneer of waarom het overleg tussen de geledingen goed of slecht verloopt. Aan bewoners is niet gevraagd naar concrete voorbeelden, niet onderzocht waar en waarom “participatie” en betrokkenheid goed of juist slecht heeft uitgepakt. Waar hebben bewoners inspraak erg gemist, waar is een project goed verlopen, etc.

Op basis van een dergelijke inventarisatie had een analyse kunnen plaatsvinden waaruit concrete conclusies kunnen worden getrokken. De onderzoekers zijn nu niet verder gekomen dan wat observaties “in het algemeen” en een inventarisatie van inschatting en gevoel van mensen.

*** vragenlijst**

De vragenlijst van de bewoners is nauwelijks gericht op een beschrijving van de huidige gang van zaken. Bewoners hebben een totaal andere vragenlijst gekregen dan de professionals. (zie bijlage 2 en bijlage 3)

De vragen aan de bewoners focussen voor het grootste deel – in verschillende bewoordingen - op de volgende punten

- * of bewoners **contact hebben gehad** (en met wie) van de gemeente
- * of bewoners **kennis hebben** van het stelsel en **weten hoe het werkt**,
- * of er **'vertrouwen'** is in de geledingen.

Deze wijze van vragen leidt niet werkelijk tot inzicht. Zo staat bijvoorbeeld één vraag onder de noemer 'u kunt invloed hebben op wat er gebeurt in uw omgeving' en dan wordt gevraagd naar de weg die is bewandeld:

Via de gemeente kunt u invloed hebben op wat er gebeurt in uw omgeving.

Heeft/bent u in de afgelopen twee jaar:

U kunt meerdere antwoorden kiezen.

- a. een informatie- of inspraakbijeenkomst van de gemeente bezocht*
- b. een initiatief ingediend bij de gemeente*
- c. contact opgenomen met een ambtenaar, lid van de stadsdeelcommissie of bestuurder van de gemeente Amsterdam*
- d. gestemd tijdens de gemeenteraadsverkiezingen in 2018*
- e. gestemd tijdens de verkiezingen voor de stadsdeelcommissies in 2018*
- f. gestemd op een idee of plan via "De Stem Van ..", bijv. "De Stem van West"*
- g. lid geweest van een politieke partij*
- h. contact opgenomen met een politieke partij*
- i. iets anders gedaan, namelijk: [open invulveld]*
- j. geen van deze dingen*

Daarna wordt niet gevraagd of men meent dat contact dan bevredigend is verlopen en of het concreet tot invloed heeft geleid, wanneer en waarom wel, en wanneer en waarom niet. Of waar het contact heeft gehaperd, en vooral waar verbeteringen (welke?) wenselijk of noodzakelijk geacht worden om de invloed meer effectief te maken. De vraagstelling blijft voortdurend op een heel algemeen niveau, en zo leiden de vragen niet tot helderheid over de mening van bewoners over het functioneren van het stelsel.

Daarnaast is er veel aandacht voor de vraag of er 'vertrouwen' is. Op basis van "wel" of "geen vertrouwen" komt de vervolgvraag, waarin men ingaat op het waarom achter het gegeven antwoord. Als voorbeeld hieronder de vervolgvraag nadat men had aangegeven *geen vertrouwen* te hebben in de gemeenteraad (voor andere geledingen is zelfde aanpak gekozen):

U geeft aan dat u weinig of geen vertrouwen heeft in de gemeenteraad.

Waarom niet?

U kunt meerdere antwoorden kiezen.

- a. *Ik ken de raadsleden niet*
- b. *De raadsleden hebben een andere achtergrond dan ik*
- c. *De raadsleden vinden andere dingen belangrijk dan ik*
- d. *De raadsleden komen niet uit mijn buurt*
- e. *De gemeenteraad is niet duidelijk in wat zij doet*
- f. *De gemeenteraad doet niet wat ik wil*
- g. *De gemeenteraad lost problemen niet op*
- h. *Raadsleden zijn niet eerlijk*
- i. *Raadsleden zetten zich niet in voor mensen zoals ik*
- j. *Door iets anders, namelijk: [open invulveld]*
- k. *Weet ik niet/geen mening*

Afgezien van het feit dat onduidelijk is of iedereen hetzelfde zal verstaan onder “is er vertrouwen” (vertrouwen in de integriteit van personen? in hoe personen in de structuur functioneren? in wat ze kunnen? of in wat ze zouden willen maar niet kunnen?) levert de vragenlijst teleurstellend weinig feitelijke gegevens over de ervaring van bewoners met de bestuursstructuur, en geven de vragen weinig houvast voor een concrete beoordeling of analyse wat er in de structuur goed gaat of mis gaat en wat volgens de bewoners nodig is voor een goed functionerende democratische structuur.

Veel bewoners voelen zich met dergelijke vragen niet erg serieus genomen. Het is in die zin illustratief voor wat de gemeente verstaat onder “het betrekken van de bewoners”.

Samenvattend:

Bewoners zijn in het onderzoek relatief erg weinig betrokken.

Er is niet serieus in kaart gebracht hoe de bewoners denken over hun contact met de gemeente, of zij menen dat zij daadwerkelijk invloed kunnen hebben, en waar, in dit verband, zij ervaren dat het bestuurlijk stelsel goed werkt of waar zij knelpunten ervaren.

2. Toetsingskader

Het evaluatierapport geeft op pagina 3 de centrale vraagstelling.

Punt 1 geeft aan dat in kaart gebracht moet worden hoe een en ander werkt, en in vraag 2 wordt gevraagd om een kwalitatieve beoordeling – waarbij in onze ogen het bijzonder onderdeel a en b als belangrijk toetsingskader beschouwd kunnen worden:

2. Wat gaat goed en wat niet in de werking van het bestuurlijk stelsel in de ervaring van Amsterdammers en professionals?

a) wat gaat in de ervaring van Amsterdammers en professionals goed in de werking van het bestuurlijk stelsel?

b) wat zijn in de ervaring van Amsterdammers en professionals knelpunten in de werking van het bestuurlijk stelsel?

Vanuit de buurtorganisatie bezien is het van belang de vragen te beschouwen in het licht van
* het democratische gehalte van het stelsel
* de manier waarop bewoners effectief invloed kunnen hebben op beleid en uitvoering

Op pag 3 en 4 van de evaluatie zien wij de kern vragen

- (d) Hoe worden en zijn Amsterdammers in de praktijk betrokken bij het bestuur van de stad?
- (e) Hoe verloopt het samenspel met de Amsterdammers en tussen de professionals uit de verschillende bestuurslagen onderling?

*** Vertrouwen / tevredenheid**

Er blijkt dat een substantieel deel van de professionals (volksvertegenwoordigers, bestuurders én ambtenaren) ontevreden zijn over het functioneren van het bestuurlijk stelsel - zie tabel 4.2. 64% is (zeer) ontevreden. (De meeste respondenten zijn ambtenaren, en zij zijn relatief minder ontevreden dan volksvertegenwoordigers en bestuurders die 71% negatief scoren.)

Aan bewoners wordt echter *niet* gevraagd of zij tevreden zijn met het functioneren van het bestuurlijk stelsel in het algemeen. De vragen aan de bewoners worden geformuleerd met het begrip 'vertrouwen'. Bewoners hebben weinig vertrouwen in de gemeente (tabel 3.7). Van de bewoners hebben rond de 46% geen of weinig vertrouwen in de gemeente, min of meer gelijkelijk verdeeld over alle geledingen.

Hierbij moet worden aangetekend dat niet duidelijk is men verstaat onder "vertrouwen hebben" - zie ook de opmerkingen hierboven.

**** Wat menen bewoners te weten van het stelsel? (en wat denken professionals dat bewoners weten?)***

Hoewel de vraagstelling in veel opzichten aanleiding geeft tot onduidelijkheid, blijkt uit tabel 3.3 en 3.4 dat 67% van de bewoners zegt (goed of redelijk) te weten hoe het stelsel werkt.

Bewoners blijken meer van het stelsel te snappen (althans geven dat aan) dan de professionals denken: 74% van de professionals denkt namelijk (tabel 4.13 en 4.14) dat het stelsel niet goed aan bewoners is uit te leggen, en 53% zegt dat niet goed is uit te leggen hoe besluiten worden genomen.

Doordat de vraagstelling jammer genoeg niet concreter wordt, blijkt ook niet of bewoners eigenlijk een realistisch beeld hebben van het stelsel, cq of de professionals een realistisch beeld hebben van het inzicht van bewoners.

**** Zijn bewoners tevreden met invloed die ze kunnen hebben? (en wat denken de professionals daarover?)***

Bewoners hebben het gevoel dat ze niet goed gehoord worden (tabel 3.13).

58% van de bewoners vindt dat klachten en ideeën niet serieus worden genomen, 47% vindt dat onvoldoende ruimte wordt geboden om mee te denken (24% denkt dat het voldoende is) , en 63% vindt dat onvoldoende manieren worden geboden om mee te beslissen (tegen 12% die meent dat het voldoende is).

De professionals schatten ook hier de situatie anders in dan de bewoners zelf (tabel 4.14) want zij zien het positiever. Slechts 28% geeft aan dat Amsterdammers *onvoldoende* mogelijkheden hebben om *mee te denken*, (40% denkt juist dat er wel voldoende mogelijkheden zijn). Ook hier is de vraagstelling (en dus ook het antwoord) niet helder: vinden de professionals dat het 'meedenken' op de manier waarop het in de praktijk gaat heus wel mooi genoeg is (dus dat Amsterdammers die ontevreden zijn over hun rol gewoon niet moeten zeuren?), of denken zij dat de Amsterdammers zelf vinden dat het best goed gaat?

Wel is het zo dat 54% van de professionals aangeeft dat de bewoners *onvoldoende* mogelijkheden krijgen om *mee te beslissen*, (18% meent dat het wel genoeg is).

Samenvattend

Bijna de helft van de bewoners heeft geen of weinig vertrouwen in de verschillende geledingen van de gemeente.

Bewoners vinden duidelijk dat hen onvoldoende ruimte wordt geboden om hun stem te laten horen dan wel dat hun stem niet of nauwelijks wordt meegewogen.

Bijlage 2
Vragenlijst Bewoners

**Necker
van Naem**

Bijlage 2

DEFINITIEVE VRAGENLIJST CONSULTATIE AMSTERDAMMERS – EVALUATIE BESTUURLIJK STELSEL

Gemeente Amsterdam; begeleidingscommissie

Datum: 17 maart 2020

Doelgroep (niet zichtbaar voor invullers)

- inwoners
- ondernemers
- maatschappelijke organisaties

NB: De dikgedrukte teksten en/of teksten in afwijkende kleuren zijn niet zichtbaar voor de invullers van de vragenlijst. Deze zijn alleen ter verduidelijking en voor de programmatie van de vragenlijst.

Vragenlijst

Fijn dat u uw mening wilt geven!

We zijn benieuwd naar wat u vindt van de gemeente. Wat vindt u van de manier waarop de gemeente bestuurd wordt? Wat zijn uw ervaringen met de gemeente? En wat zijn voor u belangrijke onderwerpen, waarmee de gemeente zich moet bezighouden?

HOUDING ALGEMEEN

Vraag 1

Vraagtype: enkele keuze | Randomiseren: nee | Vraag filter: -

Waarmee voelt u zich het meest verbonden?

- Mijn straat en omliggende straten*
- De wijk waarin ik woon*
- Het stadsdeel waarin ik woon*
- Amsterdam als geheel*
- Ergens anders mee, namelijk: [open invulveld]*
- Nergens mee*
- Weet ik niet / geen mening*

Vraag 2

Vraagtype: meerkeuze | Randomiseren: ja | Vraag filter: geen

Via de gemeente kunt u invloed hebben op wat er gebeurt in uw omgeving.

Heeft/bent u in de afgelopen twee jaar:

U kunt meerdere antwoorden kiezen.

- a. een informatie- of inspraakbijeenkomst van de gemeente bezocht
- b. een initiatief ingediend bij de gemeente
- c. contact opgenomen met een ambtenaar, lid van de stadsdeelcommissie of bestuurder van de gemeente Amsterdam
- d. gestemd tijdens de gemeenteraadsverkiezingen in 2018
- e. gestemd tijdens de verkiezingen voor de stadsdeelcommissies in 2018
- f. gestemd op een idee of plan via "De Stem Van ..", bijv. "De Stem van West"
- g. lid geweest van een politieke partij
- h. contact opgenomen met een politieke partij
- i. iets anders gedaan, namelijk: [open invulveld]
- j. geen van deze dingen

Vraag 3

Vraagtype: meerkeuze | Randomiseren: ja | Vraag filter: geen

Ook buiten de gemeente om kunt u invloed hebben op wat er gebeurt in uw omgeving.

Heeft/bent u in de afgelopen twee jaar:

U kunt meerdere antwoorden kiezen.

- a. contact opgenomen met de (plaatselijke) krant, radio of tv
- b. zelf aan de slag gegaan om iets te veranderen
- c. actief geweest in een plaatselijke actiegroep of bewonersgroep
- d. een petitie ondertekend over een plaatselijk onderwerp
- e. een raamposter opgehangen
- f. een maatschappelijke organisatie benaderd
- g. deelgenomen aan een initiatief voor uw buurt of de stad
- h. iets anders gedaan, namelijk: [open invulveld]
- i. geen van deze dingen

GEDRAG

Vraag 4

Vraagtype: enkele keuze | Randomiseren: nee | Vraag filter: -

Hoe vaak heeft u in het afgelopen twee jaar contact gehad met de gemeente?

Bijvoorbeeld omdat u een paspoort heeft aangevraagd, een melding heeft gedaan of omdat u een raadsvergadering heeft bezocht.

- a. Eén keer
- b. Meerdere keren, namelijk: [open invulveld]
- c. Geen contact gehad
- d. Weet ik niet meer

Vraag 5

Vraagtype: enkele keuze | Randomiseren: nee | Vraag filter: als vraag 4 = a of b

Waarom had u contact met de gemeente?

Wanneer u meerdere keren contact heeft gehad met de gemeente, kies dan het contact dat voor u het belangrijkste was.

- a. Om een product (bijvoorbeeld paspoort of parkeervergunning) aan te vragen
- b. Om een melding te doen of een klacht in te dienen
- c. Om een idee of initiatief onder de aandacht te brengen
- d. Om een andere reden, namelijk: [open invulveld]
- e. Weet ik niet meer

Vraag 6

Vraagtype: meerkeuze | Randomiseren: nee | Vraag filter: als vraag 4 a of b

Met wie heeft u contact opgenomen bij de gemeente?

U kunt meerdere antwoorden kiezen.

- a. Met een gemeenteraadslid
- b. Met een wethouder of de burgemeester
- c. Met een ambtenaar van de gemeente, bijvoorbeeld via het stadsloket
- d. Met een stadsdeelcommissielid
- e. Met een dagelijks bestuurder van mijn stadsdeel
- f. Met een politieke partij
- g. Met iemand anders, namelijk: [open invulveld]
- h. Met geen van deze personen
- i. Weet ik niet meer

Vraag 7

Vraagtype: meerkeuze | Randomiseren: ja | Vraag filter: als vraag 4 a of b

Hoe heeft u contact opgenomen met de gemeente?

U kunt meerdere antwoorden kiezen.

- a. Via de website Amsterdam.nl
- b. Via de mail
- c. Telefonisch
- d. Via WhatsApp
- e. Via het Stadsloket in mijn buurt
- f. Via sociale media (bijvoorbeeld Twitter of Facebook), namelijk:
- g. Door in te spreken bij een vergadering van de gemeenteraad
- h. Door in te spreken bij een vergadering van de stadsdeelcommissie
- i. Anders, namelijk: [open invulveld]
- j. Weet ik niet meer

COLLEGE & GEMEENTERAAD – HOUDING, KENNIS & GEDRAG

De volgende vragen gaan over het centrale bestuur van de gemeente. U krijgt eerst drie vragen over de burgemeester en wethouders (college van B&W) en daarna een paar vragen over de gemeenteraad van Amsterdam.

Vraag 8

Vraagtype: slidervraag | Randomiseren: nee | Vraag filter:-

Hoeveel vertrouwen heeft u in de burgemeester en wethouders van Amsterdam?

- a. *Weinig vertrouwen <> veel vertrouwen*
Weet ik niet/geen mening

Hoe tevreden bent u over de burgemeester en wethouders van Amsterdam?

- a. *Heel ontevreden <> heel tevreden*
Weet ik niet/geen mening

Vraag 9

Vraagtype: meerkeuze | Randomiseren: ja | Vraag filter: als vraag 10 = enigszins tot veel vertrouwen

U geeft aan dat u vertrouwen heeft in de burgemeester en de wethouders.

Waarom?

U kunt meerdere antwoorden kiezen.

- a. *Ik ken de burgemeester en de wethouders*
- b. *De burgemeester en de wethouders vinden dezelfde dingen belangrijk als ik*
- c. *Ze zijn duidelijk over wat zij doen*
- d. *Ze doen wat ik wil*
- e. *Ze lossen problemen op*
- f. *Ze zetten zich in voor mensen zoals ik*
- g. *Ze zijn eerlijk, ze doen wat ze beloven*
- h. *Door iets anders, namelijk: [open invulveld]*
- i. *Weet ik niet/geen mening*

Vraagtype: meerkeuze | Randomiseren: ja | Vraag filter: als vraag 10 = weinig tot geen vertrouwen

U geeft aan dat u weinig of geen vertrouwen heeft in de burgemeester en de wethouders.

Waarom niet?

U kunt meerdere antwoorden kiezen.

- a. *Ik ken de burgemeester en de wethouders niet*
- b. *De burgemeester en de wethouders vinden andere dingen belangrijk dan ik*
- c. *Ze zijn niet duidelijk over wat zij doen*
- d. *Ze doen niet wat ik wil*
- e. *Ze lossen problemen niet op*
- f. *Ze zetten zich niet in voor mensen zoals ik*
- g. *Ze zijn niet eerlijk*
- h. *Door iets anders, namelijk: [open invulveld]*
- i. *Weet ik niet/geen mening*

De volgende vragen gaan over de gemeenteraad van Amsterdam

Vraag 10

Vraagtype: *slidervraag* | Randomiseren: *nee* | Vraag filter: *-*

Hoeveel vertrouwen heeft u in de gemeenteraad?

- a. *Weinig vertrouwen <> veel vertrouwen*
Weet ik niet/geen mening

Hoe tevreden bent u over de gemeenteraad?

- b. *Heel ontevreden <> heel tevreden*
Weet ik niet/geen mening

Mensen zoals ik hebben geen enkele invloed op wat de gemeenteraad doet.

- c. *Helemaal oneens <> helemaal eens*
Weet ik niet/geen mening

Vraag 11

Vraagtype: *meerkeuze* | Randomiseren: *ja* | Vraag filter: *als vraag 10 = enigszins tot veel vertrouwen*

U geeft aan dat u vertrouwen heeft in de gemeenteraad.

Waarom?

U kunt meerdere antwoorden kiezen.

- a. *Ik ken de raadsleden*
- b. *De raadsleden hebben dezelfde achtergrond als ik*
- c. *De raadsleden vinden dezelfde dingen belangrijk als ik*
- d. *De raadsleden komen uit mijn buurt*
- e. *De gemeenteraad is duidelijk over wat zij doet*
- f. *De gemeenteraad doet wat ik wil*
- g. *De gemeenteraad lost problemen op*
- h. *Raadsleden zetten zich in voor mensen zoals ik*
- i. *Raadsleden zijn eerlijk, ze doen wat ze beloven*
- j. *Door iets anders, namelijk: [open invulveld]*
- k. *Weet ik niet/geen mening*

Vraagtype: *meerkeuze* | Randomiseren: *ja* | Vraag filter: *als vraag 10 = weinig tot geen vertrouwen*

U geeft aan dat u weinig of geen vertrouwen heeft in de gemeenteraad.

Waarom niet?

U kunt meerdere antwoorden kiezen.

- a. *Ik ken de raadsleden niet*
- b. *De raadsleden hebben een andere achtergrond dan ik*
- c. *De raadsleden vinden andere dingen belangrijk dan ik*
- d. *De raadsleden komen niet uit mijn buurt*
- e. *De gemeenteraad is niet duidelijk in wat zij doet*
- f. *De gemeenteraad doet niet wat ik wil*
- g. *De gemeenteraad lost problemen niet op*
- h. *Raadsleden zijn niet eerlijk*
- i. *Raadsleden zetten zich niet in voor mensen zoals ik*
- j. *Door iets anders, namelijk: [open invulveld]*
- k. *Weet ik niet/geen mening*

Vraag 12

Vraagtype: slidervraag | Randomiseren: nee | Vraag filter: -

Wat vindt u van de volgende stellingen?

Ik weet waar de gemeenteraad zich mee bezighoudt.

- a. *Helemaal oneens <> helemaal eens*
Weet ik niet/geen mening

Ik vind het belangrijk om te weten met welke onderwerpen de gemeenteraad bezig is

- b. *Helemaal oneens <> helemaal eens*
Weet ik niet/geen mening

Ik weet waar ik informatie kan vinden over onderwerpen waar de gemeenteraad mee bezig is.

- c. *Helemaal oneens <> helemaal eens*
Weet ik niet/geen mening

Vraag 13

Vraagtype: enkele keuze | Randomiseren: nee | Vraag filter: -

Heeft u in de afgelopen twee jaar iets gelezen of gehoord over de gemeenteraad?

- a. *Ja, vaak*
- b. *Ja, regelmatig*
- c. *Ja, soms*
- d. *Nee, nooit*
- e. *Weet ik niet*

Vraag 14

Vraagtype: enkele keuze | Randomiseren: nee | Vraag filter: als vraag 13 = a, b of c

Wat vindt u van de volgende stelling:

Ik ga zelf op zoek naar nieuws over de gemeenteraad

- a. *Helemaal oneens <> helemaal eens*
Weet ik niet/geen mening

Vraag 15

Vraagtype: meerkeuze | Randomiseren: nee | Vraag filter: als vraag 13 = a, b of c op zelfde pagina als vraag 14

Op welke manier heeft u iets gelezen of gehoord over de gemeenteraad?

U kunt meerdere antwoorden kiezen.

- a. *Via het landelijk nieuws*
- b. *Via het plaatselijk nieuws*
- c. *Via de gemeentekrant Amsterdam*
- d. *Via familie, vrienden of bekenden*
- e. *Via de website van de gemeente Amsterdam*
- f. *Via sociale media, namelijk*
- g. *Via mijn werk*
- h. *Op een andere manier, namelijk: [open invulveld]*
- i. *Weet ik niet*

STADSDELEN – HOUDING EN KENNIS

In 2018 is in gemeente Amsterdam een nieuwe manier van besturen ingevoerd. Naast burgemeester en wethouders en de gemeenteraad heeft elk stadsdeel een stadsdeelbestuur en een gekozen stadsdeelcommissie. De gekozen stadsdeelcommissie geeft adviezen aan het stadsdeelbestuur. We zijn benieuwd of dit werkten hoeveel u hiervan weet. De volgende vragen gaan over deze nieuwe manier van besturen.

Vraag 16

Vraagtype: enkele keuze | Randomiseren: nee | Vraag filter: -

Bent u bekend met deze nieuwe manier van besturen in de gemeente Amsterdam?

- Ja, en ik weet hoe de stadsdelen en de gemeente werken*
- Ja, en ik weet een beetje hoe de stadsdelen en de gemeente werken*
- Ja, maar ik weet niet hoe de stadsdelen en de gemeente werken*
- Nee, ik hoor er nu voor het eerst over*
- Weet ik niet/geen mening*

Vraag 17

Vraagtype: duimpjesvraag | Randomiseren: nee | Vraag filter: vraag 16 = a, b, c

Hoe goed bent u op de hoogte van de volgende onderdelen?

- Samenwerking tussen dagelijks besturen van stadsdelen en burgemeester en wethouders*
- Taken van de stadsdelen*
- Manier waarop de stadsdelen werken*
- Manieren waarop ik ideeën en initiatieven aan kan aandragen*
- Manier waarop gemeente beslissingen neemt*

Stadsdeelcommissies en dagelijks bestuur stadsdelen

De volgende vragen gaan over het dagelijks bestuur en de stadsdeelcommissies van de gemeente Amsterdam. Elk stadsdeel wordt bestuurd door een dagelijks bestuur (stadsdeelbestuurders) en een stadsdeelcommissie die adviseert. U krijgt eerst twee vragen over de dagelijkse bestuurders van de stadsdelen, daarna krijgt u een aantal vragen over de stadsdeelcommissies.

Vraag 18

Vraagtype: slidervraag | Randomiseren: nee | Vraag filter: -

Hoeveel vertrouwen heeft u in de dagelijks besturen van uw stadsdeel?

- Weinig vertrouwen <> veel vertrouwen*
Weet ik niet/geen mening

Hoe tevreden bent u over de dagelijks besturen van uw stadsdeel?

- Heel ontevreden <> heel tevreden*
Weet ik niet/geen mening

Vraag 19

Vraagtype: meerkeuze | Randomiseren: ja | Vraag filter: als vraag 18 = enigszins tot veel vertrouwen

U geeft aan dat u vertrouwen heeft in de dagelijks besturen.

Waarom? U kunt meerdere antwoorden kiezen.

- a. *Ik ken de dagelijks bestuurders*
- b. *De dagelijks bestuurders vinden dezelfde dingen belangrijk als ik*
- c. *Ze zijn duidelijk over wat zij doen*
- d. *Ze doen wat ik wil*
- e. *Ze lossen problemen op*
- f. *Ze zetten zich in voor mensen zoals ik*
- g. *Ze zijn eerlijk, ze doen wat ze beloven*
- h. *Door iets anders, namelijk: [open invulveld]*
- i. *Weet ik niet/geen mening*

Vraagtype: meerkeuze | Randomiseren: ja | Vraag filter: als vraag 18 = weinig tot geen vertrouwen

U geeft aan dat u weinig of geen vertrouwen heeft in de stadsdeelbestuurders

Waarom niet? U kunt meerdere antwoorden kiezen.

- a. *Ik ken de dagelijks besturen niet*
- b. *De dagelijks besturen vinden andere dingen belangrijk dan ik*
- c. *Ze zijn niet duidelijk over wat zij doen*
- d. *Ze doen niet wat ik wil*
- e. *Ze lossen problemen niet op*
- f. *Ze zetten zich niet in voor mensen zoals ik*
- g. *Ze zijn niet eerlijk, ze doen niet wat ze beloven*
- h. *Door iets anders, namelijk: [open invulveld]*
- i. *Weet ik niet/geen mening*

Stadsdeelcommissies

Elk stadsdeel heeft een gekozen stadsdeelcommissie. Deze commissie geeft het dagelijks bestuur advies over wat er speelt in het stadsdeel of in een bepaald gebied.

Vraag 20

Vraagtype: slidervraag | Randomiseren: nee | Vraag filter: -

Ik vind het belangrijk dat de stadsdeelcommissieleden:

Kies op de schuifbalk de plek die het best bij uw mening past.

- a. *uit mijn buurt komen <> dezelfde politieke ideeën hebben als ik*
Weet ik niet / geen mening

De stadsdeelcommissie van mijn stadsdeel weet wat er leeft in mijn wijk

- b. *Helemaal oneens <> helemaal eens*
Weet ik niet/geen mening

Ik vind het belangrijk dat de stadsdeelcommissie direct gekozen is door inwoners

- c. *Helemaal oneens <> helemaal eens*
Weet ik niet/geen mening

Vraag 21

Vraagtype: slidervraag | Randomiseren: nee | Vraag filter: -

Mensen zoals ik hebben geen enkele invloed op wat de stadsdeelcommissie van mijn stadsdeel doet.

- a. *Helemaal oneens <> helemaal eens*
Weet ik niet/geen mening

Hoeveel vertrouwen heeft u in de stadsdeelcommissie van uw stadsdeel?

- b. *Weinig vertrouwen <> veel vertrouwen*
Weet ik niet/geen mening

Hoe tevreden bent u over de stadsdeelcommissie van uw stadsdeel?

- d. *Heel ontevreden <> heel tevreden*
Weet ik niet/geen mening

Vraag 22

Vraagtype: meerkeuze | Randomiseren: ja | Vraag filter: als vraag 21 = enigszins tot veel vertrouwen

U geeft aan dat u vertrouwen heeft in de stadsdeelcommissie.

Waardoor komt dit?

U kunt meerdere antwoorden kiezen.

- a. *Ik ken de stadsdeelcommissieleden*
- b. *De stadsdeelcommissieleden hebben dezelfde achtergrond als ik*
- c. *Ze vinden dezelfde dingen belangrijk als ik*
- d. *Ze komen uit mijn buurt*
- e. *Ze zijn duidelijk over wat zij doen*
- f. *Ze doen wat ik wil*
- g. *Ze lossen problemen op*
- h. *Ze zetten zich in voor mensen zoals ik*
- i. *Ze zijn eerlijk, ze doen wat ze beloven*
- j. *Door iets anders, namelijk: [open invulveld]*
- k. *Weet ik niet/geen mening*

Vraagtype: meerkeuze | Randomiseren: ja | Vraag filter: als vraag 21 = weinig tot geen vertrouwen

U geeft aan dat u weinig of geen vertrouwen heeft in de stadsdeelcommissie.

Waarom niet? *U kunt meerdere antwoorden kiezen.*

- a. *Ik ken de stadsdeelcommissieleden niet*
- b. *De stadsdeelcommissieleden hebben een andere achtergrond dan ik*
- c. *Ze vinden andere dingen belangrijk dan ik*
- d. *Ze komen niet uit mijn buurt*
- e. *Ik hoor niet wat er gebeurt in de stadsdeelcommissie*
- f. *Ze doen niet wat ik wil*
- g. *Ze lossen problemen niet op*
- h. *Ze zetten zich niet in voor mensen zoals ik*
- i. *Door iets anders, namelijk: [open invulveld]*
- j. *Weet ik niet/geen mening*

Vraag 23

Vraagtype: slidervraag | Randomiseren: nee | Vraag filter: -

Wat vindt u van de volgende stellingen?

Ik weet waar de stadsdeelcommissie van mijn stadsdeel zich mee bezighoudt

- a. *Helemaal oneens <> helemaal eens*
Weet ik niet/geen mening

Ik vind het belangrijk om te weten met welke onderwerpen de stadsdeelcommissie van mijn stadsdeel bezig is

- b. *Helemaal oneens <> helemaal eens*
Weet ik niet/geen mening

Ik weet waar ik informatie kan vinden over de onderwerpen waar de stadsdeelcommissie van mijn stadsdeel mee bezig is.

- c. *Helemaal oneens <> helemaal eens*
Weet ik niet/geen mening

Vraag 24

Vraagtype: open vraag | Randomiseren: nee | Vraag filter: nee

Met welke onderwerpen zou de stadsdeelcommissie zich (meer) bezig moeten houden?

Vult u liever niet in? Kies dan 'volgende'.

Vraag 25

Vraagtype: open vraag | Randomiseren: nee | Vraag filter: als vraag 23a = neutraal – helemaal eens

Van welke onderwerpen vindt u het goed dat de stadsdeelcommissie zich daarvoor inzet?

Vult u liever niets in? Kies dan 'volgende'.

Vraag 26

Vraagtype: enkele keuze | Randomiseren: nee | Vraag filter: -

Heeft u in de afgelopen twee jaar iets gelezen of gehoord over de stadsdeelcommissie in uw stadsdeel?

- a. *Ja, vaak*
- b. *Ja, regelmatig*
- c. *Ja, soms*
- d. *Nee, nooit*
- e. *Weet ik niet*

Vraag 27

Vraagtype: enkele keuze | Randomiseren: nee | Vraag filter: als vraag 26 = a, b of c

Wat vindt u van de volgende stelling:

Ik ga zelf op zoek naar nieuws over de stadsdeelcommissie

Kies op de schuifbalk de plek die het best bij uw mening past.

- a. *Helemaal oneens <> helemaal eens*
Weet ik niet/geen mening

Vraag 28

Vraagtype: meerkeuze | Randomiseren: nee | Vraag filter: als vraag 26 = a, b of c op zelfde pagina als vraag 27

Op welke manier heeft u iets gelezen of gehoord over de stadsdeelcommissie?
U kunt meerdere antwoorden kiezen.

- a. Via landelijke nieuws
- b. Via plaatselijk nieuws
- c. Via de gemeentekrant Amsterdam
- d. Via familie, vrienden of bekenden
- e. Via de website van de gemeente Amsterdam
- f. Via de stadsdeelcommissie zelf, bijvoorbeeld agenda's van overleggen
- g. Via sociale media
- h. Via mijn werk
- i. Op een andere manier, namelijk: [open invulveld]
- j. Weet ik niet

TEVREDENHEID/VERTROUWEN

Participatie

U kunt als inwoner zelf met ideeën komen en initiatieven beginnen om de buurt te verbeteren.
Hier gaan de volgende vragen over.

Vraag 29

Vraagtype: meerkeuze | Randomiseren: ja | Vraag filter: -

Stel, u heeft een **idee of initiatief** om iets in uw buurt te verbeteren.
Hoe zou u dit onder de aandacht brengen van de gemeente?
U kunt meerdere antwoorden kiezen.

- a. Ik zou een gemeenteraadslid benaderen
- b. Ik zou een wethouder of de burgemeester benaderen
- c. Ik zou een ambtenaar van de gemeente benaderen, bijvoorbeeld via een Stadsloket
- d. Ik zou een stadsdeelcommissielid benaderen
- e. Ik zou een dagelijks bestuurder van mijn stadsdeel benaderen
- f. Ik zou een informatie- of inspraakbijeenkomst van de gemeente bezoeken
- g. Ik zou een informatie- of inspraakbijeenkomst van het stadsdeel bezoeken
- h. Ik zou een politieke partij benaderen
- i. Niet, ik ga zelf aan de slag
- j. Weet ik niet
- k. Op geen van bovenstaande manieren

Vraag 30

Vraagtype: meerkeuze | Randomiseren: ja | Vraag filter: -

Stel, u heeft een **klacht over de gemeente**.

Hoe zou u dit onder de aandacht brengen van de gemeente?

U kunt meerdere antwoorden kiezen.

- a. *Ik zou een gemeenteraadslid benaderen*
- b. *Ik zou een wethouder of de burgemeester benaderen*
- c. *Ik zou een ambtenaar van de gemeente benaderen, bijvoorbeeld via een Stadsloket*
- d. *Ik zou een stadsdeelcommissielid benaderen*
- e. *Ik zou een dagelijks bestuurder van mijn stadsdeel benaderen*
- f. *Ik zou een informatie- of inspraakbijeenkomst van de gemeente bezoeken*
- g. *Ik zou een informatie- of inspraakbijeenkomst van het stadsdeel bezoeken*
- h. *Ik zou een politieke partij benaderen*
- i. *Ik zou iets anders doen, namelijk:*
- j. *Weet ik niet*
- k. *Op geen van bovenstaande manieren*

Vraag 31

Vraagtype: slidervraag | Randomiseren: nee | Vraag filter: -

De gemeente biedt mij voldoende manieren om **mee te denken**.

- a. *Helemaal oneens <> helemaal eens*
Weet ik niet/geen mening

De gemeente biedt mij voldoende manieren om **mee te beslissen**.

- b. *Helemaal oneens <> helemaal eens*
Weet ik niet/geen mening

Vraag 32

Vraagtype: slidervraag | Randomiseren: nee | Vraag filter: -

De gemeente betreft Amsterdammers vroeg genoeg

- a. *Helemaal oneens <> helemaal eens*
Weet ik niet/geen mening

De gemeente neemt ideeën en klachten van Amsterdammers serieus

- b. *Helemaal oneens <> helemaal eens*
Weet ik niet/geen mening

Vraag 33

Checkbox met vraag: (Als is aangevinkt komt tekstvak tevoorschijn)

Wilt u uw antwoord toelichten?

Vraag 34

Vraagtype: open vraag | Randomiseren: nee | Vraag filter: geen

Wilt u nog iets kwijt over deze vragenlijst, de gemeente of de stadsdelen?

Vult u liever niets in? Kies dan 'volgende'.

ACHTERGRONDKENMERKEN

Tot slot stellen we u nog een aantal vragen over uw achtergrond.

Vraag 35

Vraagtype: postcode vraag | Randomiseren: nee | Vraag filter: -

Wat is uw volledige postcode?

Voorbeeldnotatie: 1234AB.

Validatie: U heeft geen geldige postcode ingevuld.

Vraag 36

Vraagtype: selectielijst | Randomiseren: nee | Vraag filter: -

Wat is uw geboortejaar?

U kunt uw antwoord uit de lijst kiezen.

Vraag 37

Vraagtype: enkele keuze | Randomiseren: nee | Vraag filter: -

Hoe lang woont u al in de gemeente Amsterdam?

- a. Ik woon niet in de gemeente Amsterdam
- b. Minder dan 5 jaar
- c. 5 – 10 jaar
- d. 11 – 15 jaar
- e. Langer dan 15 jaar

Vraag 38

Vraagtype: meerkeuze | Randomiseren: nee | Vraag filter: geen

Welke situatie is op u van toepassing?

U kunt meerdere antwoorden kiezen.

- a. Ik ben inwoner van de gemeente Amsterdam
- b. Ik ben ondernemer in de gemeente Amsterdam
- c. Ik ben actief voor een maatschappelijke organisatie in de gemeente Amsterdam
- d. Anders, namelijk
- e. Wil ik niet zeggen

Vraag 39

Vraagtype: enkele keuze | Randomiseren: nee | Vraag filter: -

Om verder over dit onderwerp door te praten, organiseren we een aantal bijeenkomsten ('gesprekstafels'). U bent daar van harte voor uitgenodigd.

Wilt u meer informatie ontvangen over deze gesprekstafels?

- a. Ja, via dit e-mailadres: [open invulveld]
- b. Nee

We gebruiken uw e-mailadres alleen om u eenmalig te informeren over deze gesprekstafels.

Bijlage 3
Vragenlijst professionals

**Necker
van Namm**

bijlage 3

DEFINITIEVE VRAGENLIJST CONSULTATIE PROFESSIONELE GEBRUIKERS– EVALUATIE BESTUURLIJK STELSEL

Gemeente Amsterdam; begeleidingscommissie

Datum: 17 maart 2020

Introductie (niet zichtbaar voor invullers)

Het onderzoek onder professionele gebruikers wordt uitgezet onder de volgende groepen:

- Bestuurders (college van B&W en dagelijks bestuurders stadsdelen)
- Leden gemeenteraad
- Leden stadsdeelcommissies
- Griffier(s) en secretarissen (centrale stad en stadsdelen)
- Ambtenaren (centrale stad en stadsdelen)

Het onderzoek naar het bestuurlijk stelsel in Amsterdam bestaat uit vier onderdelen:

1. Beoordeling bestuurlijk stelsel (algemeen)
2. Samenwerking in het bestuurlijk stelsel
3. Rol van stadsdeelcommissies en dagelijks bestuurders stadsdelen
4. Rol van gemeenteraad en college van B&W
5. Ruimte voor participatieve democratie

Invullers van het onderzoek hebben aan het einde van elk onderdeel nog de mogelijkheid om hun antwoorden toe te lichten of te verduidelijken.

NB: De dikgedrukte teksten en/of teksten in afwijkende kleuren zijn niet zichtbaar voor de invullers van de vragenlijst. Deze zijn alleen ter verduidelijking en voor de programmatie van de vragenlijst.

*Goeman Borgesiuslaan 77 | 3515 ET Utrecht | 030-2334131
www.necker.nl | KVK 30194351 | BTW 8140.01.221.B.01*

Vragenlijst

Welkom bij dit onderzoek. Fijn dat u uw mening wilt geven. Uw antwoorden worden vertrouwelijk behandeld en anoniem verwerkt.

Vraag 1

Vraagtype: enkele keuze | Randomiseren: nee | Vraag filter: -
In welke functie werkt u binnen de gemeente Amsterdam?

- Ambtenaar bij centrale stad
- Ambtenaar bij stadsdeel, namelijk:
- Lid van gemeenteraad
- Lid van stadsdeelcommissie, namelijk:
- Lid van college van B&W
- Lid van dagelijks bestuur stadsdeel, namelijk:

Vraag 2

Vraagtype: selectielijst | Randomiseren: nee | Vraag filter: -
Sinds wanneer werkt u voor de gemeente Amsterdam?
{jaartal}

Vraag 3

Vraagtype: selectielijst | Randomiseren: nee | Vraag filter:-
Sinds wanneer werkt u binnen de gemeente Amsterdam in uw huidige functie?
{jaartal}

Vraag 4

Vraagtype: matrixvraag | Randomiseren: nee | Vraag filter: als vraag 1 = a of b
Hoe vaak heeft u in uw dagelijkse werkzaamheden te maken met ...

	(Bijna) Elke Werkdag	Eén of enkele keren per week	Een paar keer per maand	Eén of enkele keren per jaar	(Bijna) nooit	Weet ik niet
college van B&W						
gemeenteraad						
dagelijks besturen						
stadsdeelcommissie						

Vraag 5

Vraagtype: enkele keuze | Randomiseren: nee | Vraag filter: als vraag 4 = dagelijks bestuur of stadsdeelcommissie - bijna elke werkdag t/m enkele keren per maand

Wat is het meest op u van toepassing?

In mijn dagelijkse werkzaamheden heb ik te maken met het dagelijks bestuur en/of de stadsdeelcommissie van

- vooral één stadsdeel, namelijk:
- meerdere stadsdelen

Vraag 6

Vraagtype: slider vraag | Randomiseren: nee | Vraag filter:-
Hoe tevreden bent u over het functioneren van het nieuwe bestuurlijk stelsel in Amsterdam?
Kies op de schuifbalk de plek die het best bij u mening past.

- Zeer ontevreden <> zeer tevreden
weet ik niet / geen mening

Vraag 7

Vraagtype: duimpjes-vraag | Randomiseren: ja | Vraag filter: -

Hoe tevreden bent u over het bestuurlijk stelsel van de gemeente Amsterdam als het gaat om:

- de samenwerking tussen de dagelijks besturen en het college van B&W
- de samenwerking tussen verschillende organisatieonderdelen (directies/clusters)
- het bestuurlijk stelsel is begrijpelijk voor Amsterdammers
- er is voldoende ruimte voor participatie door Amsterdammers
- de bestuursstijl is naar buiten gericht
- het beleid sluit aan bij lokale opgaven

Vraag 8

Vraagtype: slider vraag | Randomiseren: nee | Vraag filter: -

In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen?

Door de inrichting van het bestuurlijk stelsel kent de gemeente Amsterdam de problemen die spelen in de stad

- Helemaal oneens <> helemaal eens
weet ik niet / geen mening

De inrichting van het bestuurlijk stelsel stelt de gemeente Amsterdam in staat om problemen in de stad op te lossen

- Helemaal oneens <> helemaal eens
weet ik niet / geen mening

De inrichting van het bestuurlijk stelsel stelt de gemeente Amsterdam in staat om flexibel in te spelen op wensen vanuit de stad

- Helemaal oneens <> helemaal eens
weet ik niet / geen mening

De inrichting van het bestuurlijk stelsel biedt voldoende ruimte voor maatwerk in de stadsdelen

- Helemaal oneens <> helemaal eens
weet ik niet / geen mening

Vraag 9

Vraagtype: open vraag | Randomiseren: nee | Vraag filter: -

Wilt u nog iets toelichten over dit gedeelte van het onderzoek?

Vult u liever niets in? Kies dan 'volgende'.

Samenwerking in bestuurlijk stelsel

De volgende vragen gaan over de samenwerking binnen het bestuurlijk stelsel.

Vraag 10

Vraagtype: slider vraag | Randomiseren: nee | Vraag filter: -

Hoe tevreden bent u in het algemeen over de samenwerking binnen de gemeente Amsterdam?

Kies op de schuifbalk de plek die het best bij u mening past.

- Zeer ontevreden <-> zeer tevreden
Weet ik niet / geen mening

Samenwerking centrale stad – stadsdelen

Vraag 11

Vraagtype: slider vraag | Randomiseren: nee | Vraag filter: -

De taakverdeling tussen het college van B&W en dagelijks besturen is duidelijk

Kies op de schuifbalk de plek die het best bij u mening past.

- a. Helemaal oneens <> helemaal eens
weet ik niet / geen mening

Het college van B&W en de dagelijks besturen vullen elkaar goed aan

- b. Helemaal oneens <> helemaal eens
weet ik niet / geen mening

Vraag 12

Vraagtype: slider vraag | Randomiseren: nee | Vraag filter: -

Het lukt de stadsdeelcommissies voldoende om hun opvattingen onder de aandacht te brengen van de dagelijks besturen.

Kies op de schuifbalk de plek die het best bij u mening past.

- a. Helemaal oneens <> helemaal eens
weet ik niet / geen mening

De dagelijks besturen nemen de opvattingen van de stadsdeelcommissies voldoende mee in beleidsvorming.

Kies op de schuifbalk de plek die het best bij u mening past.

- b. Helemaal oneens <> helemaal eens
weet ik niet / geen mening

De input vanuit de stadsdeelcommissies wordt door het college van B&W en gemeenteraad voldoende gebruikt in hun besluitvormingsproces.

- c. Helemaal oneens <> helemaal eens
weet ik niet / geen mening

Vraag 13

Vraagtype: slider vraag | Randomiseren: nee | Vraag filter: -

De stadsdeelcommissies adviseren vooral:

Kies op de schuifbalk de plek die het best bij u mening past.

- a. reactief <> proactief weet
ik niet/geen mening

Vraag 14

Vraagtype: meerkeuze vraag | Randomiseren: ja | Vraag filter: -

Van welke kanalen maakt de stadsdeelcommissie nu vooral gebruik om haar mening onder de aandacht van de gemeenteraad te brengen?

U kunt meerdere antwoorden selecteren

- a. Door in te spreken bij (commissie- of) raadsvergadering
- b. Via de dagelijks besturen
- c. Door punten uit de stadsdeelcommissie te agenderen in een (commissie- of) raadsvergadering
- d. Via de eigen fractie
- e. Door schriftelijke adviezen
- f. Op een andere manier, namelijk
- g. Weet ik niet

Vraag 15

Vraagtype: meerkeuze vraag | Randomiseren: ja | Vraag filter: -

Van welke kanalen moet de stadsdeelcommissie volgens u meer gebruik maken om haar mening onder de aandacht van de gemeenteraad te brengen?

U kunt meerdere antwoorden selecteren

- a. Inspreken bij (commissie- of) raadsvergadering
- b. Het dagelijks bestuur
- c. Punten uit de stadsdeelcommissie agenderen in een (commissie- of) raadsvergadering
- d. De eigen fractie
- e. Schriftelijke adviezen
- f. Op een andere manier, namelijk
- g. Weet ik niet

Vraag 16

Vraagtype: open vraag | Randomiseren: nee | Vraag filter: -

Wilt u nog iets toelichten over de samenwerking binnen het bestuurlijk stelsel in Amsterdam?

Vult u liever niets in? Kies dan 'volgende'.

Gemeenteraad en college van B&W

De volgende vragen gaan over de gemeenteraad en het college van B&W.

Vraag 17

Vraagtype: duimpjes-vraag | Randomiseren: ja | Vraag filter: -

Hoe beoordeelt u de gemeenteraad op de volgende onderdelen?

- a. Zij zijn voldoende zichtbaar voor Amsterdammers
- b. Zij zijn een goede afspiegeling van de gemeente
- c. Zij communiceren over wat ze doen
- d. Zij weten wat er leeft in de gemeente
- e. Zij weten wat er leeft in de stadsdelen
- f. Zij luisteren naar Amsterdammers
- g. Zij ondersteunen Amsterdammers en organisaties om te participeren

Vraag 18

Vraagtype: duimpjes-vraag | Randomiseren: ja | Vraag filter: -

Hoe beoordeelt u het college van B&W op de volgende onderdelen?

- a. Zij zijn voldoende zichtbaar voor Amsterdammers
- b. Zij communiceren over wat ze doen
- c. Zij weten wat er leeft in de gemeente
- d. Zij weten wat er leeft in de stadsdelen
- e. Zij luisteren naar Amsterdammers
- f. Zij bieden Amsterdammers en organisaties voldoende ruimte om te participeren

Vraag 19

Vraagtype: open vraag | Randomiseren: nee | Vraag filter: -

*Wat **waardeert** u in het huidige bestuurlijk stelsel aan de gemeenteraad en het college van B&W?*

*Hoe kan de rol van de gemeenteraad en het college van B&W **verbeterd** worden in het huidige bestuurlijk stelsel?*

Rol van stadsdeelcommissies en dagelijkse bestuurders stadsdelen

Vraag 20

Vraagtype: slider vraag | Randomiseren: nee | Vraag filter:-

Het is goed dat er voor elk stadsdeel een aparte stadsdeelcommissie is

- a. *Helemaal oneens <> helemaal eens*
Weet ik niet/geen mening

Het is goed dat er naast het college van B&W ook een dagelijkse bestuur voor elke stadsdeel is

- b. *Helemaal oneens <> helemaal eens*
Weet ik niet/geen mening

Vraag 21

Vraagtype: slider vraag | Randomiseren: nee | Vraag filter:-

De rollen van stadsdeelcommissies en dagelijkse besturen zijn duidelijk

- a. *Helemaal oneens <> helemaal eens*
Weet ik niet/geen mening

Stadsdelen

De volgende vragen gaan over de rol van stadsdeelcommissies en de dagelijks besturen van de stadsdelen.

Vraag 22

Vraagtype: slider vraag | Randomiseren: nee | Vraag filter:-

De stadsdeelcommissie maakt voldoende gebruik van haar adviserende functie.

- a. *Helemaal oneens <> helemaal eens*
Weet ik niet/geen mening

Vraag 23

Vraagtype: duimpjes-vraag | Randomiseren: ja | Vraag filter:-

Hoe beoordeelt u de stadsdeelcommissies op de volgende onderdelen?

- a. *Zij zijn voldoende zichtbaar voor Amsterdammers*
- b. *Zij zijn een goede afspiegeling van hun stadsdeel*
- c. *Zij communiceren over wat ze doen*
- d. *Zij weten wat er leeft in hun stadsdeel*
- e. *Zij luisteren naar Amsterdammers*
- f. *Zij ondersteunen Amsterdammers en organisaties om te participeren*

Vraag 24

Vraagtype: slider vraag | Randomiseren: nee | Vraag filter:-

De dagelijks besturen hebben voldoende vrijheid om rekening te houden met de belangen van hun stadsdeel

- a. *Helemaal oneens <> helemaal eens*
Weet ik niet/geen mening

De dagelijks besturen functioneren vooral als:

- b. *Ambassadeurs van hun stadsdeel <> uitvoerders van stedelijk beleid*
Weet ik niet/geen mening

Vraag 25

Vraagtype: duimpjes-vraag | Randomiseren: ja | Vraag filter: -

Hoe beoordeelt u de dagelijks besturen op de volgende onderdelen?

- Zij zijn voldoende zichtbaar voor Amsterdammers
- Zij communiceren over wat ze doen
- Zij weten wat er leeft in hun stadsdeel
- Zij luisteren naar Amsterdammers
- Zij bieden Amsterdammers en organisaties voldoende ruimte om te participeren

Vraag 26

Vraagtype: open vraag | Randomiseren: nee | Vraag filter: -

Wat **waardeert** u in het huidige bestuurlijk stelsel aan de stadsdeelcommissies en dagelijks besturen?

Hoe kan de rol van de stadsdeelcommissies en dagelijks besturen **verbeterd** worden in het huidige bestuurlijk stelsel?

Ruimte voor participatie

De volgende vragen gaan over ruimte voor Amsterdammers om invloed uit te oefenen op besluiten. Wanneer we spreken over 'Amsterdammers', worden daar zowel inwoners, ondernemers als maatschappelijke organisaties onder verstaan.

Vraag 27

Vraagtype: slider vraag | Randomiseren: nee | Vraag filter: -

De Amsterdammer heeft geen enkele invloed op wat de gemeente doet

- helemaal oneens <> helemaal eens
weet ik niet/geen mening

Vraag 28

Vraagtype: slider vraag | Randomiseren: nee | Vraag filter: -

Het bestuurlijk stelsel helpt de gemeente om de Amsterdammer centraal te stellen

- helemaal oneens <> helemaal eens
weet ik niet/geen mening

Vraag 29

Vraagtype: slider vraag | Randomiseren: nee | Vraag filter: -

Wat is uw mening over de volgende stellingen?

Amsterdammers hebben in het huidige bestuurlijk stelsel voldoende mogelijkheden om **mee te denken**

- helemaal oneens <> helemaal eens
weet ik niet/geen mening

Amsterdammers hebben in het huidige bestuurlijk stelsel voldoende mogelijkheden om **mee te beslissen**

- helemaal oneens <> helemaal eens
weet ik niet/geen mening

De gemeente betreft Amsterdammers in het huidige bestuurlijk stelsel vroeg genoeg

- helemaal oneens <> helemaal eens
weet ik niet/geen mening

Vraag 30

Vraagtype: duimpjes-vraag | Randomiseren: ja | Vraag filter:-

In hoeverre draagt het bestuurlijk stelsel bij aan de volgende onderdelen?

- a. De inbreng van Amsterdammers komt terecht op de juiste plek
- b. De inbreng van Amsterdammers wordt meegenomen in het opstellen van beleid
- c. Amsterdammers horen wat de gemeente met hun inbreng heeft gedaan

Vraag 31

Vraagtype: slider vraag | Randomiseren: nee | Vraag filter:-

*Het is voor Amsterdammers duidelijk waar ze moeten zijn als ze een **idee of initiatief** hebben*

- a. helemaal oneens <> helemaal eens
weet ik niet/geen mening

*Het is voor Amsterdammers duidelijk waar ze moeten zijn wanneer ze een **klacht of bezwaar** over de gemeente hebben*

- b. helemaal oneens <> helemaal eens
weet ik niet/geen mening

Vraag 32

Vraagtype: slider vraag | Randomiseren: nee | Vraag filter:-

De werking van het huidige bestuurlijk stelsel is goed uit te leggen aan Amsterdammers

- a. helemaal oneens <> helemaal eens
weet ik niet/geen mening

De manier waarop de gemeente besluiten neemt is goed uit te leggen aan Amsterdammers.

- b. helemaal oneens <> helemaal eens
weet ik niet/geen mening

Vraag 33

Vraagtype: open vraag | Randomiseren: nee | Vraag filter:-

Wilt u nog iets toelichten over de ruimte die bestuurlijk stelsel Amsterdammers biedt om te participeren?

Vult u liever niets in? Kies dan 'volgende'.

Afrondende vragen

Vraag 34

Vraagtype: open vraag | Randomiseren: nee | Vraag filter: -

Wilt u de onderzoekers nog iets meegeven over het bestuurlijk stelsel in de gemeente Amsterdam?

Vraag 35

Vraagtype: enkele vraag | Randomiseren: nee | Vraag filter: als vraag 1 = a of b Binnen

welk cluster werkt u (voornamelijk)?

- a. Bestuur en Organisatie
- b. Dienstverlening en Informatie
- c. Interne Dienstverlening
- d. Ruimte en Economie
- e. Sociaal
- f. Stadsbeheer
- g. Binnen een stadsdeel
- h. Anders, namelijk
- i. Weet ik niet

Vraag 36

Vraagtype: enkele vraag | Randomiseren: nee | Vraag filter: als vraag 1 = a of b

In het kader van de evaluatie van het bestuurlijk stelsel zullen er een aantal gesprekstafels worden georganiseerd.

Wilt u een uitnodiging ontvangen om aan één van deze gesprekstafels deel te nemen?

- a. Ja, de uitnodiging kan naar dit e-mailadres:
- b. Nee

Hartelijk dank, uw antwoorden zijn succesvol opgeslagen.

U kunt dit venster nu sluiten.

Bijlage 4

Inspraak is al te vaak een loos begrip

Voorbeelden van afgelopen jaren in gebied 1018

Inspraak is te vaak een loos begrip

Voorbeelden van de afgelopen jaren in gebied 1018

(andere buurten hebben zeker hun eigen voorbeelden)

De gemeente heeft tijd, betaalde krachten en een lange adem. Bewoners die zich oprecht zorgen maken over hun omgeving moeten onbetaald in vrije tijd stukken schrijven, moeten overleggen met anderen, moeten vaak hoge of zeer hoge kosten maken voor juridisch advies of juridische procedures. Equality of arms is een loos begrip als de gemeente zich vastbijt in projecten in de buurt waar bewoners zich – wegens legitieme en vaak duidelijke belangen - tegen willen verzetten. De gemeente heeft een machtspositie, en de burger staat per definitie op achterstand.

*** Herinrichting Plantage Middenlaan (2016 – 2019)**

De gemeente wil van Plantage Middenlaan eenrichtingsverkeer maken, om de tramhalte (een wettelijk vereiste) breder te kunnen maken. Bewoners voorzien dat de maatregel zeker gaat leiden tot zeer veel meer verkeer in de smalle straten. De gemeente komt met 24 varianten, maar komt steeds terug op het eerste voorstel als de enige optie. Bewoners participeren, denken mee, en komen met talrijke constructieve voorstellen. Bijvoorbeeld het verplaatsen van de tramhalte. Dat betekent (volgens berekeningen van het GVB) maximaal 23 seconden vertraging voor de enige tramlijn die er loopt. Dat leidt tot veto van het GVB – dat overigens niet wil aanschuiven bij de gesprekken – een veto waar gemeente zich bij neerlegt. De betrokken ambtenaren leggen uit dat “het veto van het GVB iets is waar de gemeente niet heen kan”.

Micha Mos, stadsdeelbestuurder, verwoordt het in 2018 in magazine 1018 aldus, en net een beetje anders:

Bewoners hebben berekend dat het wel kan als je een van de tramhaltes verplaatst.

“Maar dat wil het GVB niet, omdat dat rijtijd kost. Dus dan krijg je de situatie waarin een stadsbestuurder een afweging moet maken tussen het buurtbelang en het belang van goed openbaar vervoer. Mensen doen vaak schamper over dat beetje tijdverlies, maar passagiers willen met de tram wel snel de stad door kunnen. In een geval als dit kan een gekozen oplossing vanuit het stadsdeel bezien nadelen hebben, maar kan het belang van het grotere geheel toch zwaarder wegen. Nogmaals, ik vind participatie heel belangrijk, maar het is geen kwestie van automatisch je zin krijgen.”

Onduidelijk is wat het DB dan precies verstaat onder ‘participatie’ die heel belangrijk geacht wordt, als de gemeente op **alle** voorstellen vanuit de buurt nee zegt en op geen enkel punt bereid is tot enige aanpassing. Uiteindelijk kon het hele project niet doorgaan door gebrek aan financiële ruimte bij de gemeente in verband met het debacle kades en bruggen.

Ondanks het zeer lange en voor de bewoners uitputtende traject werd NOOIT iets ‘gegeven’ door de gemeente. Nee was de mantra. Geen respect voor het belang dat bewoners hechten aan hun omgeving, voor de veiligheid en de rust. En ook niet voor de constructieve houding van een groep meedenkers, en voor de tijd en moeite die zij beschikbaar stellen.

Een dossier dat heeft bijgedragen aan blijvende frustratie en groot wantrouwen.

*** St Jacob (2017 – 2019)**

St Jacob op de Plantage Middenlaan moest vervangen worden. Een projectontwikkelaar kwam met een groot plan, er was inspraak voor bewoners. Op sommige punten was er in het plan strijdigheid met bestaande regelgeving of bestemmingsplan, in het bijzonder de toegang van de parkeergarage. De positionering zou volgens buurtbewoners leiden tot verkeersonveiligheid. De gemeenteraad zag dat de bewoners hier een serieus punt hadden en drongen aan op aanpassingen, maar de wethouder hield voet bij stuk.

De gemeente gaf, bij monde van een van de ambtenaren, in mei 2018 tijdens de rechtszitting toe dat er op een aantal punten sprake was van strijdigheid met het bestemmingsplan, maar hij begreep niet waarom de bewoners daar nou zo'n heisa over maakten. "In feite gaat het over wat balkons en een paar kozijnen die buiten de rooilijn vallen en een lichte overschrijding van de maximaal toegestane bouwhoogte. Soms blijven mensen maar bezwaar maken, maar dan komt er meestal niet iets leuks uit. Op een gegeven moment houdt het echt een keer op." (opgetekend in juni 2018 Magazine 1018).

Het hele verhaal werd in februari 2018 door professor Neerhof (hoogleraar bestuursrecht aan de VU) opgetekend in het blad *Binnenlands Bestuur* onder de kop "Starre wethouder vergroot kloof naar burger". Hij noemde het ook *een schoolvoorbeeld van hoe een bestuursrechtelijke dwaling onnodig de kloof vergroot tussen burger en politiek*.

Geen overleg, geen openheid. Geen respect voor het oprechte belang dat bewoners hechten aan hun omgeving. Ook hier is de frustratie nog altijd groot

*** Café Roest (2011-2019)**

Café Roest op Oostenburg is in 2011 begonnen als zogenaamd "Place making project" om de waarde en bekendheid van het gebied te vergroten, opdat dat zou leiden tot maximale opbrengst van de grond voor Stadgenoot. Bewoners werden niet betrokken, niet door Stadgenoot en ook niet door het stadsdeel. Nadat Roest open ging kwamen omwonenden in het geweer wegens overlast. Zij stonden op achterstand (het project liep immers al) en voelden zich voortdurend in het defensief gedwongen. De gemeente gaf onjuiste informatie over vergunningen en bestemmingsplan. Omwonenden hielden vol en op zeker moment werd duidelijk dat de gemeente het project via allerlei gedoogconstructies beschermde. Het betekende overlast voor de omwonenden en een mooie opbrengst voor de eigenaren. De gemeente probeerde tijdens de lopende procedures de bewoners gerust te stellen met de toezegging dat alles na het van kracht worden van een nieuw bestemmingsplan zou normaliseren. Maar ondertussen kreeg het bedrijf via een zienswijze nog wel toestemming voor een extra serre, inderdaad zeer ongebruikelijk en in retrospectief niet netjes, zoals de stadsdeelbestuurder later toegaf. En ook daarna was en bleef het stadsdeel telkenmale bereid om op verzoek van de exploitant opnieuw tijdelijke ontheffingen te verlenen.

Een uitputtingsslag voor omwonenden. Hun belangen hebben nooit enig gewicht in de schaal gelegd, en de gemeente heeft zich bediend van schimmige en bedenkelijke bestuurlijke methodes. De overlast is doorgegaan tot Roest dicht moest wegens verbouwing en de bouw op Oostenburg.

*** Knowledge Mile Park (KMP)**

Het project KMP is opgezet om de hele Wibautas te vergroenen. Het is een samenwerkingsverband van stadsdelen Centrum (initiatiefnemer) en Oost, onderwijsinstellingen en bedrijven. De stuurgroep begon in 2018, in 2019 betrok KMP bewoners in een paar deelgebieden, waaronder het Metropoolgebied aan de Weesperstraat, en sinds 2020 mogen bewoners ook deelnemen aan de stuurgroep.

In 2021, na ruim een jaar van allerlei kleine plannen in deelgebieden, is er nog steeds geen overkoepelend samenhangend plan. Bewoners van de Wibautas pleiten al heel lang voor minder verkeer, zodat de snelweg tot stadsstraat kan worden waarin meer ruimte is voor groen. Tot nu toe is er nog niets aan het verkeer gebeurd, maar begint de gemeente hier en daar met wat plukjes groen. Voor de bewoners is van belang dat for the time being in ieder geval het weinige bestaande groen behouden blijft. Maar de 24 bomen in het enige echte parkje bij de Hoftuin van de Hermitage zijn inmiddels gekapt (Namenmonument) en nu wordt ook het kleine stukje groen voor Capital-C (de voormalige Diamantbeurs) in deelgebied Metropool-Weesperplein bedreigd.

Bewoners van het Ceres-complex (208 huurwoningen) zijn als enige direct aanwonende in het Metropoolgebied tot twee keer toe niet uitgenodigd door KMP voor een “buurtvergadering”. Het is niet bekend wie wel waren uitgenodigd. Het voorlopig ontwerp (VO) voor dit deelgebied zou in september 2020 in de SDC worden gepresenteerd. Ook daarover waren de bewoners niet geïnformeerd. Toen zij er toevallig van hoorden was het te laat om in te spreken. Uiteindelijk besloot het DB op de dag van de vergadering de behandeling van het VO een maand uit te stellen opdat bewoners alsnog hun stem zouden kunnen laten horen.

Het traject van betrokkenheid van bewoners bij het project KMP ziet er kaal uit. Vragen van bewoners van Ceres bij de eerste bijeenkomst voor de buurt (oktober 2019) zijn nooit beantwoord en van de bijeenkomst is geen verslag gemaakt – althans bewoners hebben nooit een verslag gezien. Wel zijn bewoners uitgenodigd mee te draaien in een klankbordgroep voor het ontwerpsteam (de zgn. Denktank), maar zij kregen de facto geen gelegenheid enige invloed uit te oefenen want werden pas na feitelijke voltooiing van plannen geïnformeerd. Betrokken bewoners haken gefrustreerd af.

De gemeente heeft voor dit project in april 2020 een speciaal terrassenplan KMP vastgesteld en dat leidde tot kritiek uit de buurt. Waarom een apart terrassenbeleid? Bewoners vrezen voor doorbreking en versnippering van de brede trottoirs die bepalend zijn voor het beeld van de Wibautas. Bovendien wordt op dit nieuwe beleid meteen een uitzondering gemaakt bij een terras voor Capital C, waarvoor een bestaande groenvoorziening moet wijken en de gemeente in feite voor onbepaalde tijd publieke ruimte privatiseert ten gunste van een horeca-ondernemer.

Bewoners hebben het gevoel achter de feiten aan te moeten hollen omdat de gemeente niet werkelijk in hun ideeën of belangen is geïnteresseerd. KMP is in hun ogen een verhaal dat achterstevoren wordt aangepakt: het heeft allemaal weinig zin zolang de inrichting van de weg hetzelfde blijft. Hun betrokkenheid kan daar – inderdaad maar helaas – weinig aan veranderen. En zo staan zij feitelijk buiten spel in een project dat als essentieel en groots door de gemeente wordt gepropageerd.

*** *Nachtstalling rondvaartboten Dijkgracht Oost (2020-2021)***

De gemeente werkt aan de plannen voor een nachtstalling voor zeventig rondvaartboten in een woonbuurt, Dijkgracht Oost, en doet dat zonder bewoners te betrekken. Er wordt gerefereerd aan de nota varen uit 2020 waarin de noodzaak voor een nachtstalling wordt genoemd. Maar in een "projectopdracht" uit 2015 wordt er ook al over gesproken, en ook wordt daarin de weerstand bij omwonenden genoemd.

Tijdens een informatieavond in 2019 over een aanpalend project, deed de gemeente de toezegging dat ook alternatieve locaties onderzocht zouden worden en dat men dan vervolgens weer in gesprek zou gaan. Tot op heden heeft het stadsdeel geen bereidheid getoond in gesprek te gaan met omwonenden. De gemeente wil zelfs, ondanks herhaald vragen door de bewoners, niet duidelijk maken waar en bij wie het dossier eigenlijk ligt en welk traject ze van plan is te gaan volgen.

Omwonenden vrezen geluidsoverlast wegens het 's nachts en 's ochtends vroeg in en uit parkeren van de boten omdat de (elektrische) boegschroef veel herrie maakt. Bovendien is er, zolang de boten niet helemaal elektrisch varen, ook nog de stank van de dieselmotoren. Een mogelijk alternatief om de ligplaatsen te verdelen onder de reders is via een digitale verdeelsleutel gekoppeld aan de transponders van de boten. Die optie wordt echter niet onderzocht.

Hoe worden de belangen van bewoners gewogen? Straks hebben we een mooi leeg openhavenfront voor de toeristen die een rondvaart willen gaan maken, en zitten de bewoners van de buurt met de overlast van deze attractie.

*** *Namenmonument: (2014 – 2020)***

Aanvankelijk werd bij de eerste fase Namenmonument (voorgenomen plaatsing in het Wertheimpark) uitdrukkelijk geen enkele inspraak geboden. Het was een besluit dat alleen door B&W (i.c. de burgemeester) was genomen, ook zonder enige bemoeienis van de gemeenteraad. Na het stranden van deze fase werd door burgemeester vd Laan beterschap beloofd. Een serieus inspraak-traject en een draagvlakonderzoek werden uitdrukkelijk toegezegd. Beide zijn nooit gebeurd.

De gemeente heeft zich in het hele traject consequent en voortdurend, bij de raad, in pers, bij rechtszittingen, van onwaarheden bediend. De gemeente wilde bezwaren / belangen van de bewoners (en vele anderen) simpelweg niet horen. En het stadsbestuur zweeg toen de bezwaarmakers door het Auschwitz Comité als antisemiet werden weggezet.

Geen enkele inspraak, geen enkele ruimte. Geen enkele belangstelling. Bewoners voelen zich voorgegolen en respectloos behandeld.

*** *Herprofilering Nieuwe Keizersgracht (2020)***

Het betreft onderhoud en aanpassingen op een klein stukje Nieuwe Keizersgracht. Misschien niet heel diepgaand en verstrekkend, maar toch met gevolgen voor bewoners. Bewoners zijn niet betrokken, niet geïnformeerd, niet gewaarschuwd – alleen om hun auto en fiets tijdig weg te halen. Laat staan dat bewoners iets gevraagd is, bijvoorbeeld of de plannen voor sommige bewoners toch directe gevolgen lijken te hebben. Of misschien hebben bewoners eigen wensen of ideeën? Of zelfs specifieke kennis, die meegenomen kunnen worden?

Niets. Met ongerustheid bij sommige bewoners als gevolg.

De aanpassingen hebben ertoe geleid dat de toegankelijkheid van het Occohofje (woongroep voor ouderen) verslechterd is. Er zijn ook parkeerplaatsen opgeheven— parkeren bleef mogelijk op plaatsen waar de geparkeerde auto's de toegang tot boten blokkeren, en op die plekken schermden een aantal boten die plekken zelf af met plantenbakken. En zo vielen ook die parkeerplaatsen af.

Waarom overlegt de gemeente bij een dergelijk project niet gewoon eerst met bewoners? Er is nooit gebleken van enige spoedeisendheid. Standaard zou de gemeente zich bij ieder project met betrekking tot de inrichting van de openbare ruimte moeten afvragen: zou dit project misschien gevolgen *kunnen* hebben voor bewoners? Antwoord op die vraag is maatgevend om te bepalen of er een oprecht inspraaktraject geboden moet worden.

Als dat goed gaat scheelt het voor alle betrokkenen tijd, energie en moeite, voorkomt het frustratie en bevordert het vertrouwen.

****Opheffen jongeren centrum de Clutch (2010-2017)***

Ondanks hevige protesten en waarschuwingen uit de buurt wilde de portefeuillehouder in 2017 vasthouden aan de sluiting van jongeren centrum de Clutch op de Oostelijke Eilanden. Na sluiting ontstonden grote problemen met de jeugd in die buurt. Het ging om jongeren die door de sluiting niet meer in beeld waren bij de jongerenwerkers en snel afgleden in de criminaliteit. Dit alles staat in direct verband met de latere schietpartijen in de buurt, met als dieptepunt “de vergismoord” op Mohamed Bouchiki.

Vervolgens begreep de gemeente dat de structuur die was ontstaan onderhoud behoefde en besloot extra aandacht en veel geld aan de buurt te geven, vele malen meer geld dan wat voortzetten van een goed lopend jongeren centrum met jongerenwerkers zou hebben gekost.

Ten slotte gaf het bestuur toe dat het niet zo had moeten gaan. Helaas, het had zijn besluit tot opheffen gebaseerd op de criminaliteitscijfers en had de signalen van bewoners in de wind geslagen.

**** “Maatregelen verkeersveiligheid Plantage Parklaan” (december 2020)***

12 december 2020 viel een brief in de bus van (een deel van) de zeer direct omwonenden over “maatregelen verkeersveiligheid Plantage Parklaan”-het verschuiven van de rijbaan, opheffen 25 parkeerplaatsen. Het PWO, het open en voor iedereen toegankelijke bewonersplatform in de Plantage, was nooit over deze concrete plannen geïnformeerd. Het voorstel loopt vooruit op uitkomst besluit knip Weesperstraat en ook op de (ooit, wellicht, maar hoe?) uitbreiding van het Wertheimpark. Als de knip doorgaat wordt de straat min of meer doodlopend en zal zeer waarschijnlijk een plan worden gemaakt voor grondige herinrichting, wellicht samen met uitbreiding Wertheimpark. De begeleidende brief spreekt over “verkeersonveiligheid”, maar het is bewoners onduidelijk wat bedoeld wordt, of waar de plannen de veiligheid vergroten. Ook is reden voor de grote urgentie een raadsel.

De gegeven inspraaktermijn (dat is het terugsturen van een bijgevoegd invulformulier) is 12 dagen, tot kerstavond. Het stadsdeel was, voor zo ver niet onbereikbaar want al op kerstvakantie, niet bereid die periode te verlengen.. Voor PWO is het belang dat bewoners in gezamenlijkheid over voors en tegens van plannen van gedachten kunnen wisselen.

Na nogal wat geduw en getrek was de portefeuillehouder toch bereid tot een gesprek met een delegatie van het PWO waarin werd afgesproken dat het DB een reactie zal geven op de door individuele buurtbewoners ingestuurde reacties. Het PWO krijgt daarna de tijd om nog te overleggen, de behandelend ambtenaar is bereid tijdens dat overleg toelichting te geven.

Onverwacht was – ook in kader van “participatie” en “bewoners laten meedenken” – dat de bestuurder aangaf wel, en zelfs met “een representatieve” groep buurtbewoners, uitgebreid te hebben overlegd. Inderdaad, het PWO was niet betrokken, zei hij, maar daartoe voelde het bestuur zich ook helemaal niet geroepen. Immers, het PWO is ook maar een overleg. Relevant was, zo voegde hij toe, dat het DB een paar keer benaderd was door buurtbewoners die hadden gezegd dat zij niet zomaar mochten aanschuiven bij het PWO.

Een dergelijke boodschap heeft het PWO nog nooit van enig buurtbewoner gehoord. Als het al zo zou zijn dat sommige mensen hebben aangegeven dat het PWO geen open platform is, dan zou het het DB – juist in het kader van participatie – hebben gesierd om de mensen te stimuleren met buurtbewoners in debat te gaan en wel bij het platform dat precies daarvoor en al jarenlang bestaat. Misschien had het DB hen zelfs, in het licht van het belang van goede structuren in de buurt, kunnen aanraden over hun twijfels met het PWO van gedachten te wisselen.

Het PWO heeft een mailinglijst van ongeveer 400 buurtbewoners - iedereen kan zich abonneren. Veel mensen lezen de mailings maar besluiten niet op de bijeenkomsten te komen of alleen bij onderwerpen die hen direct raken. Er is ook een groep van vaste deelnemers. De mailinglijst garandeert in ieder geval dat iedereen die dat wil wordt geïnformeerd over ontwikkelingen in de buurt. Bijeenkomsten zijn open voor iedereen. Ook komt alle buurt-relevante informatie vanuit het PWO op de site en in de nieuwsbrief van BO1018. De “representatieve” groep bewoners, de onbekende vertrouwelingen van het DB, heeft echter nooit enige informatie met de buurt of de informatiekanaal gedeeld, niet met het PWO, niet met BO1018.

Het bestuur van het stadsdeel bepaalt in dit geval dus zelf wie wel en wie niet mag “participeren”, wie “representatief” is en ontwikkelt z'n plannen met die groep. Er wordt niet openbaar gemaakt wie dan eigenlijk betrokken waren, niet hoe het overleg is verlopen, noch wat voor opties de revue hebben gepasseerd. Eventuele andere geïnteresseerden of betrokkenen weten van niets en mogen niet meedoen. Het is een besloten proces.

En dan ineens zijn die plannen feitelijk al besloten en moeten – en met hoge urgentie - doorgaan, want ze zijn “in een participatietraject” tot stand gekomen. Een soort achterkamertjes-participatie.

Het is een boeiende variant van hoe het stadsdeel betekenis geeft aan het begrip participatie.

**** Maar er zijn ook positieve voorbeelden***

*** Herprofilering Nieuwe Kerkstraat (tussen Amstel en Weesperstraat)**

Opknappen van dit stuk straat was al lange tijd een verzoek van bewoners, en werd uiteindelijk door stadsdeel centrum ter hand genomen. Wat zijn factoren dat alles goed, open en succesvol is verlopen?

Er is een extern bureau in gehuurd (de Wijde Blik), die zeer goed in staat bleek openheid in het hele proces te garanderen. Er was steeds een goede follow-up van bewonersvergaderingen en het ontwerpteam. Betrokken ambtenaren waren meestal (en bijna allemaal) aanwezig op bijeenkomsten. Ook DB was soms aanwezig.

En vooral werd door bewoners positief ervaren dat ze onder goede begeleiding zelf – binnen gestelde randvoorwaarden – mee konden ontwerpen aan inrichting, van meubilair. Daarbij was er in het hele proces serieus ruimte voor vragen, klachten, opmerkingen en suggesties van bewoners, waarop de gemeente snel en adequaat reageerde.

Lang niet alle wensen werden “automatisch” gehonoreerd, maar bewoners voelden zich gehoord, en behandeld als volwaardige gesprekspartner. Zo hebben zij ervaren dat zij direct invloed konden hebben op de herinrichting van hun directe woonomgeving.

Deze gang van zaken betekende tevreden bewoners, een goed ontwerp, en weinig procedureel gedoe. Na afloop kwamen bij de gemeente nog enkele bezwaren binnen, maar bij de behandeling ervan was essentieel dat de gemeente wist dat bewoners én bedrijven uitgebreid waren geconsulteerd in een zeer zorgvuldige inspraakproces

****Eilandenboulevard***

Uiteindelijk ging de inspraak over de herinrichting van de Eilandenboulevard halverwege het proces de goede kant op. Dat gebeurde nadat de eerdere focus op massatoerisme was losgelaten en er was besloten af te zien van dure watertrappen, verhoging van de Oesjes- en Parelduiker en ligplaats voor een Tallship. Allemaal plannen ten faveure van het toerisme, plannen die betaald hadden moeten worden met publiek geld en waarvan de opbrengst bij private partijen zou belanden.

**** Nieuwe jongerencentrum op Wittenburg***

Ook het meepraten over de locatie van het nieuwe jongerencentrum ging goed. Vooral omdat het stadsdeel tijdens het proces bewust werd van de gevoelens in de buurt na de schietpartijen.

Al met al

Het draait om al met al openheid, nieuwsgierigheid, respect. En bereidheid om misschien eigen (oorspronkelijke) gedachten en plannen te wijzigen als bewoners er anders tegenaan kijken.

Het gaat een beetje om structuur, en vooral erg veel over cultuur.